

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
KANCELARIA GŁÓWNA

Data wpływu: 2025 -01- 24 -15-

L. dz. ....

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Sekretarz Kolegium

RPW/8011/2025-1P
EZD RP MRPIPS
Małgorzata Kowalska (BOM-IV)
Data rejestracji: 2025-01-24
Data wpływu: 2025-01-24

Warszawa, dnia 15 stycznia 2025 r.

Pani
Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej

Szanowna Pani Minister

Stosownie do art. 57 i art. 61a ust. 8 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2022 r. poz. 623), przesyłam Pani Minister uchwałę **Nr 1/2025** wraz z uzasadnieniem, podjętą przez Kolegium Najwyższej Izby Kontroli dnia 15 stycznia 2025 r. w sprawie zastrzeżeń zgłoszonych do wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z dnia 20 września 2024 r. (Nr KPS.410.3.1.2024), skierowanego po przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kontroli pn. „Program aktywizacyjny dla cudzoziemców *Razem Możemy Więcej*”. Tym samym postępowanie odwoławcze w tej sprawie zostało zakończone.

W zał.:
Uchwała Nr 1/2025

Z wyrazami szacunku

SEKRETARZ KOLEGIUM
Najwyższej Izby Kontroli

Tomasz Sobiecki
Tomasz Sobiecki

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Kolegium

Uchwała Nr 1/2025

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli

z dnia 15 stycznia 2025 r.

w sprawie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego

Na podstawie art. 23 ust. 4 oraz art. 57 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623) Kolegium Najwyższej Izby Kontroli – po rozpatrzeniu na posiedzeniu w dniu 15 stycznia 2025 r. zastrzeżeń z dnia 10 października 2024 r., zgłoszonych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, do wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z dnia 20 września 2024 r. (Nr KPS.410.3.1.2024), skierowanego po przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kontroli pn. „Program aktywizacyjny dla cudzoziemców *Razem Możemy Więcej*” – podjęło następującą

uchwałę:

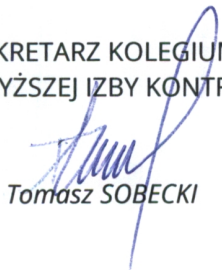
zastrzeżenia z dnia 10 października 2024 r. zgłoszone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z dnia 20 września 2024 r. (Nr KPS.410.3.1.2024), skierowanego po przeprowadzonej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kontroli pn. „Program aktywizacji dla cudzoziemców *Razem Możemy Więcej*”:

- 1) uwzględnia się w całości do fragmentu opisu stanu faktycznego, w którym NIK stwierdziła, że dwukrotne zwiększenie środków z rezerwy Funduszu Pracy na realizację konkursu Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2025 nastąpiło z inicjatywy Dyrektora DRP na podstawie decyzji ówczesnego Ministra (zastrzeżenie 5.) – i w związku z tym w wystąpieniu pokontrolnym na str. 6 w wierszach 5-6 od dołu fragment w brzmieniu: „z inicjatywy Dyrektora DRP na podstawie decyzji” zastępuje się wyrazem: „decyzją”;**

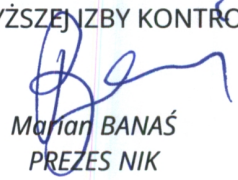

- 2) uwzględnia się w części do fragmentu opisu stanu faktycznego, w którym NIK stwierdziła, że w Ministerstwie do zakończenia kontroli NIK nie dysponowano dokładną liczbą, strukturą narodowości, wieku oraz płci cudzoziemców objętych wsparciem w ramach Programu, jak również nie jest znana liczba cudzoziemców, którzy zintegrowali się z polskim społeczeństwem i zaktywizowali zawodowo (zastrzeżenie 3.) – i w związku z tym w wystąpieniu pokontrolnym na str. 24 w wierszu 5 od dołu wyraz: „jedynie” zastępuje się wyrazem: „natomiast”;
- 3) oddala się w pozostałym zakresie.

SEKRETARZ KOLEGIUM
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Tomasz SOBECKI

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Marian BANAS
PREZES NIK

UZASADNIENIE

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny¹ przeprowadziła w Ministerstwie Rodziny Pracy i Polityki Społecznej² kontrolę nr P/24/034 pn. „Program aktywizacyjny dla cudzoziemców *Razem Możemy Więcej*”. Wyniki kontroli przedstawione zostały w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 20 września 2024 r., do którego w piśmie z dnia 10 października 2024 r. Minister zgłosił pięć zastrzeżeń.

Zastrzeżenie 1. dotyczyło uzupełnienia treści oceny ogólnej kontrolowanej działalności³:

- informacje o liczbie ok. 73 tys. cudzoziemców objętych wsparciem i adnotacji, że jest to największy do tej pory w Polsce program wspierający cudzoziemców ze środków krajowych,
- pozytywne opinie i oceny wykonawców projektów, ekspertów oraz środowiska podmiotów wspierających migrantów.

W **zastrzeżeniu** Minister podniósł, że przedstawiona przez NIK ocena ogólna jest jednostronna, nie uwzględnia kontekstu, w jakim ogłaszany i realizowany był Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na lata 2022-2025⁴, mocnych stron programu oraz pozytywnej oceny w środowisku podmiotów zajmujących się wspieraniem cudzoziemców, a także samych wykonawców projektów. Zgłaszający zastrzeżenia wskazał, że w raporcie pt. „Challenges and

¹ Dalej: NIK.

² Dalej: MRPiPS, Ministerstwo.

³ Sekcja *Ocena ogólna* na str. 3-4 wystąpienia pokontrolnego.

⁴ Dalej: Program.

opportunities of the approach towards Ukrainian war refugees in Poland”⁵ przygotowanym dla Komisji Europejskiej przez niezależnego i uznanego w Polsce badacza migracji w ramach tzw. procesu Mutual Learning Program, zwrócono uwagę na wiele pozytywnych cech Programu. W dokumencie tym wśród mocnych stron Programu wymieniono zaangażowanie realizatorów i ich wiedzę specjalistyczną, wysoką adekwatność prowadzonych działań do potrzeb cudzoziemców, wysoką elastyczność ułatwiającą planowanie i wdrażanie przy minimalnym obciążeniu administracyjnym, efektywne wsparcie opiekunów projektów, szeroki zakres kwalifikowalności wydatków, nacisk na współpracę między partnerami z różnych sektorów oraz uwzględnienie kwestii opieki nad dziećmi w części projektów. Minister dodał, że w wystąpieniu pokontrolnym nie zostały również uwzględnione pozytywne oceny ze strony wykonawców projektów, którzy stwierdzali, że konkurs ofert pn. *Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2023*⁶ wyróżniał się na tle innych podobnych działań m.in. partnerskim podejściem do realizatorów, indywidualnym wsparciem na każdym etapie realizacji projektu i dostosowaniem do lokalnych potrzeb. Minister podkreślił, że NIK nie wzięła pod uwagę ograniczonych zasobów i konieczności podejmowania niełatwych decyzji zarządczych, co w konsekwencji może spowodować, że urzędy będą odstępować od ambitnych planów z uwagi na ryzyko wykazania przez kontrole nieprawidłowości. Zgłaszający zastrzeżenia wskazał, że kontrole prowadzone w sposób uwzględniający szeroki kontekst działalności oraz rzeczywisty dialog z kontrolowanymi podmiotami mogłyby przyczynić się do realnej poprawy jakości funkcjonowania administracji publicznej.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli oddaliło zastrzeżenie.

Minister w piśmie zawierającym zastrzeżenia wniósł o uzupełnienie oceny ogólnej kontrolowanej działalności o pozytywne aspekty Programu. Wskazał przy tym na publicznie dostępną, przygotowaną dla Komisji Europejskiej ocenę konkursu ofert RMW w ramach Programu. Podkreślenia wymaga, że NIK zawarła w ocenie ogólnej kontrolowanej działalności pozytywny aspekt, wskazując na podjęcie szybkiej decyzji przez Ministra w reakcji na przybycie dużej liczby osób w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. W ten sposób zaakcentowano celowość i potrzebę uruchomienia przedsięwzięcia, co jest zgodne z oceną dokonaną we wskazanym przez zgłaszającego zastrzeżenia raporcie dla Komisji Europejskiej. Przywołana przez Ministra ocena dokonana przez eksperta miała charakter wstępny i została przygotowana przed zakończeniem realizacji I edycji Programu. Przede wszystkim należy jednak zwrócić uwagę na to, że NIK zgodnie ze swoimi kompetencjami ustawowymi bada wykorzystanie środków publicznych. Co za tym idzie, kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy o NIK, w oparciu o kryteria wskazane

⁵ Podrozdział 3.3.2 pt. „Together we can more”.

⁶ Dalej: konkurs ofert RMW.

w art. 5 tej ustawy. Ustalenia tej kontroli powstały na skutek badania dokumentów, dotyczących rozstrzygnięć konkursu ofert, z czym związane jest przyznanie środków publicznych. NIK dokonała oceny w sytuacji, gdy dotacja na I edycję Programu powinna zostać rozliczona. Kształt oceny ogólnej kontrolowanej działalności wynika również z systematyki wystąpienia pokontrolnego. Wymaga ona, aby ocena ogólna kontrolowanej działalności odzwierciedlała ustalony i opisany w wystąpieniu pokontrolnym stan faktyczny, oparty na dowodach zebranych w toku kontroli. W wystąpieniu pokontrolnym stwierdzono nieprawidłowości, przy czym zastrzeżenie zostało zgłoszone tylko do jednej z nich. Przesłankę do zmiany lub uzupełnienia oceny ogólnej kontrolowanej działalności mogłoby stanowić uwzględnienie w całości lub w części zastrzeżeń dotyczących nieprawidłowości. W analizowanym przypadku taka sytuacja nie miała miejsca. Mając na uwadze powyższe, sformułowana ocena ogólna kontrolowanej działalności była, zdaniem Kolegium NIK, zasadna. W tym stanie rzeczy Kolegium NIK oddaliło zastrzeżenie.

Zastrzeżenie 2. dotyczyło nieprawidłowości⁷ polegającej na zatwierdzaniu raportów końcowych z przekroczeniem terminu określonego w art. 152 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸. Z ustaleń kontroli wynika, że w przypadku 99 raportów końcowych przekroczenie terminu wyniosło od trzech do 305 dni, natomiast w przypadku czterech raportów przekroczenie terminu według stanu na ostatni dzień kontroli wyniosło od 180 do 181 dni.

W **zastrzeżeniu** Minister przywołał treść art. 152 ust. 2 ufp i wyraził pogląd, że wskazany w tym przepisie termin – 30 dni od dnia przedstawienia rozliczenia dotacji, rozpoczyna swój bieg od przedstawienia przez odbiorcę raportu końcowego kompletnego i wolnego od błędów, tj. w takiej postaci, w której możliwe jest zatwierdzenie rozliczenia dotacji. Dodał, że w Ministerstwie postępowano w myśl art. 162 ust. 3 ufp.

Minister wniósł o wykreślenie punktu 3 w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* na str. 23-24 wystąpienia pokontrolnego.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli oddaliło zastrzeżenie.

Zatwierdzanie przez dysponenta części budżetowej lub dysponenta środków, o których mowa w art. 127 ust. 2 ufp rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia, a w przypadku dotacji na realizację zadania za granicą – 60 dni od dnia jego przedstawienia (art. 152 ust. 2 ufp). Przytoczony przepis jest jasny i precyzyjny, a przepisy ufp nie przewidują możliwości wydłużenia 30-dniowego terminu w celu uzupełnienia dokumentacji przez oferenta lub wyjaśnienia wątpliwości, dotyczących przedstawionych dokumentów. Z tego powodu Kolegium NIK nie

⁷ Pkt 3 w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* na str. 23-24 wystąpienia pokontrolnego.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm. Dalej: ufp.

podzieliło argumentu, że termin wymieniony w art. 152 ust. 2 ufp rozpoczyna swój bieg od przedstawienia przez odbiorcę dotacji raportu końcowego kompletnego i wolnego od błędów. Należy również zauważyć, że naruszenie obowiązku wymienionego w art. 152 ust. 2 ufp znajduje swoje odzwierciedlenie w odpowiednim przepisie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁹. Naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezatwierdzenie w terminie przedstawionego rozliczenia dotacji (art. 8 pkt 2 tej ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych). Odnosząc się natomiast do stwierdzenia zgłaszającego zastrzeżenia, że w Ministerstwie postępowano w myśl art. 162 ust. 3 ufp, należy podkreślić, że w wystąpieniu pokontrolnym w żadnym miejscu nie stwierdzono, że doszło do naruszenia tego przepisu.

W świetle powyższego Kolegium NIK oddaliło zastrzeżenie.

Zastrzeżenie 3. dotyczyło fragmentu opisu stanu faktycznego¹⁰, w którym NIK stwierdziła, że w Ministerstwie do zakończenia kontroli NIK nie dysponowano dokładną liczbą, strukturą narodowości, wieku oraz płci cudzoziemców objętych wsparciem w ramach Programu, jak również nie jest znana liczba cudzoziemców, którzy zintegrowali się z polskim społeczeństwem i zaktywizowali zawodowo. We fragmencie tym, NIK wskazała także, że w Ministerstwie dysponowano jedynie danymi szacunkowymi zgromadzonymi w oparciu o ankietę przeprowadzoną w lutym 2024 r., zgodnie z którymi przez pełen okres trwania Programu działaniami pomocowymi objęto minimum 43 tys. cudzoziemców, a zgodnie z szacunkiem Departamentu Rynku Pracy¹¹ w Ministerstwie może to być więcej niż 51 tys.

W **zastrzeżeniu** Minister podniósł, że pracownicy Ministerstwa nie mieli obowiązku gromadzenia takich danych, ani nie wymagali ich przekazywania przez realizatorów Programu. Wskazał, że ani regulamin konkursu RMW, ani umowy nie nakładały takiego obowiązku. Dodał, że z punktu widzenia Ministerstwa nie były to dane istotne, a ich gromadzenie stanowiłoby jedynie niepotrzebne obciążenie zarówno pracowników Ministerstwa jak i realizatorów. Zgłaszający zastrzeżenia zaznaczył, że część realizatorów gromadziło takie dane dobrowolnie. Podkreślił, że ostatecznie w Ministerstwie zdecydowano się zgromadzić orientacyjne dane w tym zakresie w ramach ankiet przeprowadzonych w 2023 r. i w 2024 r.

Minister wyjaśnił, że według założeń ogłoszonego resortowego Programu, raport podsumowujący przebieg I edycji Programu na lata 2022-2023 miał zostać przygotowany przez DRP na koniec sprawdzania raportów końcowych przesłanych przez realizatorów. Wskazał, że proces sprawdzania

---

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 104.

¹⁰ Wiersze 1-9 od dołu na str. 24 wystąpienia pokontrolnego.

¹¹ Dalej: DRP.

raportów końcowych przeciągnął się m.in. z uwagi na potrzebę ich poprawiania przez realizatorów. Ostatecznie raport podsumowujący I edycję Programu został zamieszczony na stronie Ministerstwa oraz Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 27 września 2024 r. Wyjaśnił, że zawiera on informacje, iż przez pełen okres trwania I edycji Programu działaniami pomocowymi objętych zostało ponad 73 tys. cudzoziemców, co wynika z zaakceptowanych raportów końcowych oferentów. Podkreślił, że zgodnie z umowami realizatorzy zobowiązali się wesprzeć minimum 43 tys. osób, co oznacza, iż wsparcie otrzymało ponad 70% więcej osób.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uwzględniło zastrzeżenie w części.

Gromadzenie danych o realizowanym przedsięwzięciu jest istotne z co najmniej kilku powodów. Po pierwsze, ma zasadnicze znaczenie dla podejmowania decyzji w procesach zarządzania. Może posłużyć do ewaluacji, z której wnioski mogą prowadzić do projektowania podobnych działań w przyszłości, ich usprawniania albo zaniechania jako nieefektywnych. W ocenie Kolegium NIK, liczba osób objętych wsparciem oraz ich struktura wiekowa, narodowościowa i płci należą do dość podstawowych danych. Niewątpliwie, co podniósł zgłaszający zastrzeżenia każde zbieranie danych stanowi obciążenie i jest czasochłonne. Taka sytuacja nie może jednak stanowić usprawiedliwienia dla braku posiadania podstawowych danych, których zbieranie powinno być elementem służącym do zarządzania i ewaluacji. Zdaniem Kolegium NIK w argumentacji Ministra zaistniała pewna niekonsekwencja. Z jednej strony bowiem zgłaszający zastrzeżenia zwrócił uwagę, że dane takie nie były istotne, a z drugiej przyznał, że zdecydowano je zgromadzić w ramach ankiet przeprowadzonych w 2023 r. i 2024 r. W odniesieniu do argumentów Ministra o braku takiego obowiązku, należy zauważyć, że następce zbieranie danych o uczestnikach na podstawie ankiet, było właśnie konsekwencją braku takiego wymogu. W zakwestionowanym fragmencie kontrolerzy posłużyli się danymi, otrzymanymi z Ministerstwa, które były dostępne do zakończenia kontroli.

W tej sytuacji Kolegium uznało, że nie ma podstaw do uzupełnienia wystąpienia pokontrolnego o dane, o które wniósł Minister. Dane te zostały zebrane po zakończeniu czynności kontrolnych i nie znajdują oparcia w materiale dowodowym, a dodatkowo należy zauważyć, że do zgłoszonych zastrzeżeniach nie załączono dokumentów na potwierdzenie żądania Ministra. Z tego powodu Kolegium NIK oddaliło zastrzeżenie w zakresie postulatu Ministra polegającego na uzupełnieniu opisu o dane dotyczące liczby osób objętych wsparciem. Jednocześnie należy zauważyć, że zakwestionowany fragment stanowi opis stanu faktycznego, NIK nie sformułowała w tym zakresie nieprawidłowości. Z uwagi na tę kwestię Kolegium NIK uznało za wskazane skorygowanie tego fragmentu poprzez zastąpienie wyrazu: „jedynie” wyrazem: „natomiast”. Podsumowując Kolegium NIK uwzględniło zastrzeżenie w części.

Zastrzeżenie 4. dotyczyło nieprawidłowości¹², w której NIK wskazała, że zatwierdzono raport końcowy i na tej podstawie rozliczono dotacje dla Opolskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy, pomimo tego że w ramach dotowanego projektu na 110 osób, którym udzielono wsparcia, 100 osób nie spełniało kryterium wieku określonego w art. 24 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹³. Z nieprawidłowością związany jest wniosek pokontrolny¹⁴ o ponowne rozliczenie dotacji udzielonej Opolskiej Wojewódzkiej Komendzie Ochotniczych Hufców Pracy, z uwzględnieniem wieku poszczególnych beneficjentów objętych wsparciem.

W **zastrzeżeniu** Minister podniósł, że powołana w wystąpieniu pokontrolnym podstawa prawna – art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy nie ma zastosowania w przypadku realizacji przez ochotnicze hufce pracy¹⁵ projektu w ramach Programu. Wskazał, że uregulowania dotyczące takich programów znajdują się w rozdziale 12b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹⁶. Minister dodał, że w rozdziale tym określono zasady, na jakich są one prowadzone i nie wskazano przy tym ograniczenia co do wieku beneficjentów. Zgłaszający zastrzeżenia wyraził pogląd, że OHP mają możliwość realizacji programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców, o którym mowa w rozdziale 12b ww. ustawy, bowiem zgodnie z art. 62d ust. 4 tej ustawy powierzenie zadań w zakresie takiego programu dokonuje się po przeprowadzeniu konkursu ofert, a z kolei na podstawie art. 62d ust. 5 pkt 2 konkurs kierowany jest do podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. m.in. do OHP. Minister podkreślił, że ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy, w momencie ogłaszania konkursu przez Ministerstwo, tj. 25 lutego 2022 r., nie obowiązywała, gdyż uchwalono ją kilkanaście dni później (12 marca 2022 r.).

Minister wyraził pogląd, że w świetle powyższego nie doszło do naruszenia zarówno przepisów ww. ustawy, a ramy prawne Programu wynikają wyłączenie z rozdziału 12b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dodał, że na zakres osób, do których mogą być kierowane takie programy, nie mają zatem wpływu przepisy rozdziału 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ani art. 24 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Według Ministra nałożenie na Opolską Wojewódzką Komendę OHP obowiązku zwrotu części otrzymanych środków, nie tylko nie ma podstaw prawnych, ale byłoby również krzywdzące dla tej jednostki, uwzględniając wysiłek, który jej pracownicy włożyli w realizację programu. Takie

---

¹² Pkt 2 w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* na str. 27-28 wystąpienia pokontrolnego.

¹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm. Dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

¹⁴ Pkt 6 w sekcji *Wnioski* na str. 29 wystąpienia pokontrolnego.

¹⁵ Dalej: OHP.

¹⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 475 ze zm.

postępowanie naruszałoby również zaufanie do Ministerstwa u podmiotów, które potencjalnie mogą uczestniczyć w podobnych programach w przyszłości.

Minister wniósł o wykreślenie z wystąpienia pokontrolnego nieprawidłowości wraz ze związanym z nią wnioskiem pokontrolnym.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli oddaliło zastrzeżenie.

W ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy określono, że OHP mogą realizować zadania, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na rzecz obywateli Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust.1, i którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat (art. 24 ust. 1). Rozdział 12b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest zatytułowany „Program aktywizacyjny dla cudzoziemców”. W pierwszym przepisie tego rozdziału określono, że minister właściwy do spraw pracy może opracować resortowy program aktywizacyjny dla cudzoziemców (art. 62d ust. 1). Niewątpliwie należy stwierdzić, że przepisy rozdziału 12b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowiły podstawę do przyjęcia resortowego programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców. Przepis art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy znajduje zastosowanie wraz z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do sytuacji, o której mowa w zakwestionowanej nieprawidłowości. W tym kontekście Kolegium NIK nie przychyliło się do argumentów Ministra o braku obowiązku stosowania przez OHP przepisów ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w przypadku realizacji projektu finansowanego w ramach Programu. Rozstrzygnięcie zastrzeżenia i odniesienie się do argumentów Ministra wymaga również odwołania się do terminów wejścia w życie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy oraz przyjmowania wniosków w ramach konkursu RMW. Podkreślić należy, że ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy choć weszła w życie 12 marca 2022 r., to zgodnie z jej art. 116, obowiązywała z mocą od 24 lutego 2022 r. Konkurs RMW ogłoszono 25 lutego 2022 r., a przyjmowanie wniosków w ramach otwartego konkursu RMW trwało do 21 marca 2022 r. Zestawienie tych dwóch terminów pokazuje, że istniała możliwość, aby OHP dostosowała oferty do wymogów określonych w art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Dodatkowym argumentem przemawiającym za tym, że możliwe było dostosowanie oferty do wymogów ww. przepisu, było to, że Opolska Wojewódzka Komenda OHP była jedynym OHP wśród realizatorów. W ocenie Kolegium NIK nie są przekonujące argumenty o tym, że realizacja wniosku pokontrolnego ma charakter krzywdzący oraz może naruszać zaufanie do Ministerstwa zarówno OHP jak i innych podmiotów potencjalnie uczestniczących w podobnych programach w przyszłości. Jest rzeczą oczywistą, że korzystanie ze środków publicznych jest limitowane zarówno zasadami wynikającymi z ufp jak też innych przepisów. Co za tym idzie, nieodłącznym elementem korzystania ze środków publicznych jest również obowiązek poddania się czynnościom

o charakterze nadzorczym i kontrolnym, w tym również kontroli ze strony NIK. Dokonanie oceny prawidłowości wykorzystania środków dotacji stanowi bowiem ustawową kompetencję NIK i w tym kontekście, zaakceptowanie przez Ministra takiej sytuacji, nie wpływa na uprawnienie kontrolerów NIK do odmiennej kwalifikacji tych działań. Podkreślenia wymaga też, że wbrew sugestiom Ministra o tym, że obowiązek zwrotu części otrzymanych środków ma charakter krzywdzący dla OHP, NIK zawnioskowała o ponowne rozliczenie dotacji udzielonej Opolskiej Wojewódzkiej Komendzie OHP, z uwzględnieniem wieku poszczególnych beneficjentów objętych wsparciem, a nie o zwrot. Ma to o tyle istotne znaczenie, że art. 62 ustawy o NIK nakłada obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zatem sposób realizacji tak sformułowanego wniosku pokontrolnego, leży w gestii Ministra. W świetle powyższego Kolegium NIK oddaliło zastrzeżenie.

Zastrzeżenie 5. dotyczyło opisu stanu faktycznego¹⁷, w którym NIK stwierdziła, że dwukrotne zwiększenie środków z rezerwy Funduszu Pracy na realizację konkursu Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2025¹⁸ nastąpiło z inicjatywy Dyrektora DRP na podstawie decyzji ówczesnego Ministra.

W **zastrzeżeniu** Minister podniósł, że decyzja w zakresie zwiększenia środków z rezerwy Funduszu Pracy na realizację konkursu pozostawała wyłącznie w gestii Ministra. Według zgłaszającego zastrzeżenia, zakwestionowane stwierdzenie, w którym wskazano na inicjatywę Dyrektora DRP jest błędne. Minister wyjaśnił, że Dyktor DRP przekazała jedynie Ministrowi notatkę informującą o ponadprzeciętnym zainteresowaniu konkursem oraz bardzo dużą liczbą dobrych projektów, co nie było równoznaczne z podjęciem inicjatywy dążącej do zwiększenia środków rezerwy Funduszu Pracy. Dodał, że zadaniem Dyrektora DRP było informowanie kierownictwa Ministerstwa o poszczególnych etapach przebiegu konkursu, zaś decyzję o zwiększeniu kwoty finansowania konkursu podjąć mogła jedynie osoba pełniąca ówczesnie funkcję Ministra – Marlena Małąg.

Minister wniósł o wykreślenie zwrotu: „z inicjatywy Dyrektora DRP” w zakwestionowanym fragmencie wystąpienia pokontrolnego.

Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uwzględniło zastrzeżenie w całości.

Istotą zastrzeżenia jest to, czy NIK w sposób adekwatny do stwierdzonych ustaleń posłużyła się sformułowaniem: „z inicjatywy Dyrektora DRP”. Dokumentem niezbędnym dla rozstrzygnięcia tej kwestii jest notatka służbowa skierowana przez Dyrektora DRP do ówczesnego Ministra. Jej treść była następująca: „W związku z bardzo dużym zainteresowaniem Konkursem ofert pn. *Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023*

---

¹⁷ Wiersze 4-7 od dołu na str. 6 wystąpienia pokontrolnego.

¹⁸ Dalej: konkurs ofert RMW.

i potrzebą zwiększenia sumy środków rezerwy Funduszu Pracy przeznaczonych na dofinansowanie większej liczby wybranych ofert, a także w celu usprawnienia procesu ogłoszenia wyników i finalizacji naboru, a następnie etapu podpisywania umów z wybranymi oferentami, przekazując do akceptacji treść ogłoszenia na stronę MRiPS z uprzejmą prośbą o jego akceptację".

Zmiany w dokumentacji konkursowej (ogłoszeniu oraz regulaminie konkursu, będącym załącznikiem do ogłoszenia) obejmują kwestie: zmiany kwoty środków przeznaczonych na wybrane oferty (zwiększenie jej z 40 mln zł na 103 mln zł), sposobu komunikacji z wybranymi oferentami oraz wydłużenia czasu na dostarczenie niezbędnej dokumentacji projektowej w celu zawarcia umów i rozpoczęcia realizacji zadań.¹⁹

Analiza treści tej notatki pozwala na stwierdzenie, że niewątpliwie Dyrektor DRP przedstawiła ówczesnemu Ministrowi opis sytuacji polegającej na bardzo dużym zainteresowaniu konkursem ofert RMW oraz zasygnalizowała konieczność przeznaczenia większych środków, jako możliwe rozwiązanie. Bezsprzeczne jest natomiast to, że zwiększenie środków z rezerwy Funduszu Pracy należy do wyłącznej kompetencji Ministra. Kolegium NIK uznało, że wprowadzić wskazany w zastrzeżeniu fragment opisu stanu faktycznego powinien odzwierciedlać treść przedmiotowej notatki, lecz należy go odczytywać w kontekście procesów decyzyjnych występujących w administracji rządowej. Z tego powodu Kolegium NIK zdecydowało o uwzględnieniu zastrzeżenia w całości m.in. poprzez skreślenie sformułowania: „z inicjatywy Dyrektora DRP”.

Dodatkowo Kolegium NIK zauważa, że w dniu 23 października 2024 r. w trybie art. 35c ustawy o NIK, p.o. Dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny (jednostki kontrolnej NIK, przeprowadzającej kontrolę w Ministerstwie) dokonał sprostowania oczywistej omyłki w zakresie użycia skrótu nazwy Departamentu Pomocy Społecznej.

Z powyższych względów kwestia ta nie podlegała rozpoznaniu w trybie przewidzianym dla rozpatrzenia zastrzeżeń.

Mając powyższe na uwadze, Kolegium NIK orzekło jak w sentencji uchwały.

Od uchwały odwołanie nie przysługuje.

SEKRETARZ KOLEGIUM
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Tomasz SOBECKI

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIUM
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Marian BANAŚ
PREZES NIK

¹⁹ Akta kontroli: tom II str. 288 – płyta DVD: folder KPS.403.1.4.2024_1_zalaczniki/folder 5.